

60 let horolezeckých orientačních závodů pražských horolezců neboli OBPH v kostce

Letos 14. listopadu bude odstartován již 60. ročník závodu, který se nazývá OBPH, neboli Orientační běh pražských horolezců.

Zkusme se vrátit zpět a připomenout si, kdy, kde a jak to všechno začínalo a probíhalo.

Za počátek tradice je považován závod, který proběhl v roce 1956 v Jizerských horách jako oddílový závod „Spořilováků“. K závodě se přidaly i horolezci z dalších pražských oddílů a v pořádání závodů se pak střídaly (Slavia VŠ, Praga, Slavoj Vyšehrad, Dopravní podniky, Krč a později i Alpin, Přírodní vědy, ...); od počátku 90. let se ustálila tradice, že příští závod pořádá vítězná dvojice.

Na počátku se těmto závodům říkalo závod horolezecké zdatnosti a „běhalo“ se s povinnou zátěží 10 kg muži a 5 kg ženy. Mapy byly 1: 75 000 s terénem vyznačovaným šrafy. Mapy se jen půjčovaly, protože v té době byly tajné, uložené přísně pod zámek a po závodě se musely vrátit. Přesnost zakreslení kontroly a možnost jejího nalezení tím byla poněkud omezena. Postup na další kontrolu byl většinou určován údaji na lístečku, který si bylo možno odtrhnout na místě kontroly. Ten určoval azimut a vzdálenost k další kontrole, případně lomený azimut. Lampiony ani kleště ještě nebyly, kontrola se značila barevnými pásky. Nenajít kontrolu tehdy znamenalo ukončit závod a vydat se nejsnazší cestou do cíle. Byl i případ, kdy mapa se dostávala (v noci) na první kontrole a dvě dívky, které si cestou v autobuse nechaly vysvětlit, jak se pracuje s buzolou, to poněkud popletly a vyrazily na sever místo na jih. Naštěstí jsme se s nimi setkali ve zdraví, ale až na nejbližší oddílové schůzi.

Od roku 1969 se začíná běhat podle map pro orientační závody (různých měřítek a provedení (1:20 000, 1:25 000, 1:16 667, aj.); se zlepšující se kvalitou map ubývá dříve velké množství protestů proti špatnému umístění kontrol. Zůstává systém povinného pořadí kontrol. Několikrát byly použity mapy zbylé po MS 72 orientačního běhu, do kterých jsme si „svoje“ kontroly zakreslovali mezi předtištěné kontroly orientačních běžců. V roce 1978 se poprvé objevuje mapa 1:10 tis.. V sedmdesátých letech se dále zvyšuje počet kontrol, je povolena možnost zvolit si vlastní postup. Kontroly se zakreslují podle vzorových map.

Sedmdesátá a osmdesátá léta jsou více méně ve znamení zaběhlého stereotypu: s počtem kontrol do 20, jedním slaněním a přemostěním, občas nějakou tou legráckou. V letech 2002 – 2005 se počet kontrol zvýšil na 30. V roce 2005 byly kontroly ohodnoceny body a závod se poprvé běžel jako „scorelauf“.

Od roku 2006 prudce stoupl počet nabízených kontrol (až 70) pro jeden závod a kromě obvyklého slanění a přemostění se začalo přidávat i lezení na vysoké stromy, skalní lezení a další taškařice. Pro nezávislého pozorovatele se to jeví jako soutěž potencionálních vítězů o postavení co nejobtížnějšího závodu.

Pravidla bodování a počítání trestných bodů se mírně liší rok od roku, stejně tak i časové limity, které se začaly zadávat současně se skokem v počtu kontrol.

V poslední době se zvyšuje i počet dvojic, které se závodů zúčastňují. Zatímco dříve kolísal počet od 30 do 60 dvojic, v roce 2014 to bylo 138.

Jako prvního organizátora a zakladatele můžeme jmenovat Hynka Hlasivce, následuje Bohuslav Šisler, zvaný Fox a postupně další Sláva Říman, Bohumil (Bogan) Zicha, jejichž jména se v prvních 30 létech závodů objevují nejčastěji. Jim i všem jejich následovníkům patří nehynoucí dík za jejich práci a udržení tradice.

Helena Vondráčková

1. listopadu 2015